

KRONIKA 2013

Charakteristika roka

Život Hrašného bol v druhej polovici roku 2013 poznamenaný smutnou udalosťou. 7. júla nečakane po mozgovej príhode zomrel starosta obce Peter Hučko. Necelé dve volebné obdobia aktívne viedol našu obec a veľmi mu záležalo na skráslení prostredia, v ktorom žijeme, na spoločenskom živote a na omladení obce. Počas jeho starostovania sa vrátil život do takmer zabudnutého kultúrneho domu, ten ožil spoločenskými udalosťami pre seniorov i pre mládež, vytrvalo sa snažil získavať na budovanie obce financie z rozvojových programov. Ako bývalý aktívny športovec s veľkým nasadením robil všetko pre to, aby u nás nezanikol šport, osobitne futbal a vďaka jeho osobnej obetavosti i pochopeniu obecného zastupiteľstva bolo vybudované v Hrašnom multifunkčné ihrisko i zábavný areál pre deti. Medzi hlavné ciele jeho volebného programu patrilo práve rozvoj a omladenie obce, postaral sa o výstavbu bytových domov pre mladé rodiny, bol hrdý na prvé dve dokončené bytovky a mal už pripravený projekt na prestavbu kultúrneho domu. Ako občania jeho záslužnú prácu ocenili a mali Petra Hučka aj ako človeka radi, o tom svedčil aj na naše pomery obrovský dôstojný pohreb. Funkciu starostu až doplnovacích volieb, ktoré budú začiatkom roka 2014, vykonával jeho zástupca Vladimír Stančík.

Počasie, príroda:

Na počasie sa v tomto roku veľmi sťažovať nemôžeme, bolo vcelku dobré, veľa vlahy, leto i zima ukázali svoju silu tak, ako to má byť – leto horúce, zima mrazivá s kopami snehu. Charakteristické však boli rýchle, prekvapujúce zmeny počasia zo dňa na deň, ale aj na takéto klimatické novinky si pomaly zvykáme.

Ozajstná ukážková zima prišla po 10. januári – s poľadovicou, mrazmi okolo – 10 stupňov Celzia, závejmi i snehovými kalamitami, lebo snehu bolo okolo 30 cm. Vtáčiky mali ťažký život, bolo potrebné ich kŕmiť.

V našom hornatom regióne stačí trocha snehu a mrazu a už sa šmýkajú kamióny a cesty sú neprejazdné, najmä medzi Starou Turou a Bzincami na kopci, ktorý sa volá Palčekové. Bolo veľa takých dní začiatkom roka 2013. 24. februára, keď zvykne „Matej ľady lámať“ a cítiť už príchod jari, v tomto roku ešte pridal snehu, bolo ho až 50 cm a jar v nedohľadne. Aj celý marec bol mimoriadne studený, končil sa Veľkou nocou, no aj na Veľký piatok – 29. marca bol pohľad z okna ako na Vianoce – 10 cm nového snehu a - 2 stupne Celzia. Zima sa zdala nekonečná, jar sme už túžobne očakávali, z teplých krajín prileteli prvé vtáky a mrzli. Zrazu v polovici apríla prišla prudká zmena – jarné dáždiky a oteplenie až na letné teploty 23 až 24 stupne Celzia. Príroda veľmi rýchle začala dobiehať zameškané, do 20. apríla už rozkvitli marhule a jarné kvety. Začala sa doba budovania novej úrody, keďže v máji ani „zmrznutí“ Pankrác, Servác a Bonifác mrazy nepriniesli, stačilo teplo a dážď, aby sa vyvíjala sľubne. Bolo však už jasné, že úroda jablák bude u nás veľmi slabá, jablone takmer vôbec nekvitli. Máj bol chladnejší a veľmi daždivý, všetko rýchle rástlo (najmä tráva), vody bolo až priveľa. V polovici júna prišlo prudké oteplenie, po ňom zasa prudké ochladenie, ktoré trvalo až do konca mesiaca. Až júl priniesol stabilnejšie slnečné a príjemné letné počasie aj s letnými teplotami okolo 28 stupňov Celzia, tie sa postupne stupňovali až do tropických horúčav – u nás okolo 32 stupňov, v niektorých častiach Slovenska až 39 stupňov. Horúčavy pokračovali až do polovice augusta, dažďa bolo málo, bolo potrebné polievať. Veľký privalový dážď prišiel 28. augusta, doplnil zásoby vody. V tomto roku skoro (v auguste) dozreli zemiaky, zostali však drobné, poznačilo ich horúce a suché počasie. Dobrá bola úroda letných sliviek, hoci u nás je už slivkových stromov veľmi málo, mimoriadne málo bolo jablák (a boli nekvalitné, kazové) a tiež hrušiek. To poznačilo aj činnosť tunajšej pestovateľskej pálenice Akvavita, sezóna bola slabá. Zavčasu, v polovici septembra už padali aj zrelé orechy. Úroda zeleniny – uhoriek a rajčín bola bohatá, nemali choroby, rajčiny však nestačili dobre dozrieť, po septembrových dažďoch plody praskali a prvé októbrové noci priniesli prvé mrazíky, ktoré nedozretú úrodu rajčín zničili. Jeseň bola pokojnejšia ako prvá polovica roka, teplá a veľmi dlhá. Striedali sa slnečné a hmlisté dni, lístie na stromoch sa pekne vyfarbilo. Postupne opadávalo a v záhradách ho bolo možné v dobrom počasí hrabať a kompostovať.

Na sviatok Všetkých svätých kvety nezamrzli, cintorín nad obcou bol po niekoľko večerov pekne vysvietený kahancami rôznych veľkostí a tvarov, vrátane dlho svietiacich - na batérie, väčšina hrobov bola upravená. Opustených je len zopár, keď zosnulí už nemajú potomkov ani inú blízku rodinu.

Martin „na bielom koni neprišiel“, až presne na Katarínu 25. novembra napadol prvý sneh a prišli aj prvé mrazy. Doslova platila pranostika „Na Svätú Katarínu, schovaj sa pod perinu!“ V tomto roku sa však vyplnila aj ďalšia: „Katarína na ľade, Vianoce na blate!“ Až do konca roku bolo teplo až 7 stupňov Celzia, zelenú trávu ani kvitnúce sedmokrásy nezakryl sneh a nespálil mráz.

Po roku 2012, ktorý bol vraj za posledných 140 rokov v priemere najteplejší a najsuchší sme boli v roku 2013 za vlahu vďační.

Štatistika:

Hrašné malo k 31.12.2013 455 obyvateľov.

Narodilo sa len 1 dieťa.

Zomreli 5 občania - Emília Hladká, Alžbeta Štefíková, Ján Duga, Vladimír Klč a starosta obce Peter Hučko.

Odsťahovali sa: 3

Priťahovali sa: 23

Dôchodcov je: 144

Detí: 33

Hospodárenie:

Na rok 2013 bol schválený rozpočet obce 645 030 Eur.

Upravený bol počas roka na 777 565 Eur.

Plnenie: 775 178,35 Eur. Plnenie v percentách : 99,69%.

Jedným z príjmov obce sú aj platby za hrobové miesta na miestnom cintoríne. Cintorín vznikol v roku 1969 a je tam pochovaných takmer 500 obyvateľov Hrašného, poplatky sú: 10 Eur za 1 hrobové miesto raz za 10 rokov, za dvojhrob 20 Eur.

Budovanie obce:

Veľkým stavebným projektom obce, ktorý vytvára predpoklad na zvýšenie počtu obyvateľov a omladenie Hrašného sú bytové domy.

Prvé dva domy - A a B boli v roku 2013 plne obsadené, žije v nich 18 obyvateľov, z toho 16 je na trvalom pobyte. Žiadne voľné byty v roku 2013 nezostali. Ďalšie dve bytovky budú kolaudované a pridelené nájomníkom v roku 2014. V pláne je i výstavba 3.etapy bytových domov E a F.

Splátky za bytové domy A a B sú mesačne 924,73 €.

Obecné zastupiteľstvo na svojom rokovaní 20. decembra 2013 súhlasilo:

- s predložením žiadosti o úver zo ŠFRB s výškou požadovaného úveru 254 240,00 Eur a dotácie na kúpu nájomných bytov z MDVRR vo výške 136 900, 00 Eur.
- s predložením žiadosti o dotáciu na MDVRR SR na stavbu Bytové domy Hrašné „A“ a „B“ a príslušnú technickú vybavenosť. Celkové náklady 56 028, 17 Eur, vlastné zdroje 37 888,16 Eur, dotácia 18 140,00 Eur (komunikácia 43 286,42 Eur, vodovod 3 200,34 Eur, kanalizácia 9 541,40 Eur)
- s nájomným charakterom bytov po dobu lehoty splatnosti úveru 30 rokov a so zriadením záložného práva v prospech ŠFRB pre 2x 4b.j. Bytový dom „A“ a „B“ Hrašné.

(uznesenie č. 173 z 20. decembra 2013)

Ťažké srdce mali na zimu 2012 - 2013 cestári, keď zišiel sneh, ukázali sa mrazmi a vodou také zničené cesty, plné výtlkov, "samá jama", že bolo jasné, že do opráv ciest bude potrebné v tomto roku investovať oveľa viac ako po iné roky. Našťastie, peniaze sa v štátnej pokladnici našli a postupne celé najhoršie úseky ciest - aj u nás v Hrašnom – kvalitne opravili.

Život v obci:

Obecné zastupiteľstvo bolo po zmenách, súvisiacich s úmrtím starostu Petra Hučka doplnené o náhradníčku Zdenku Jakubcovú, ktorá sa zároveň stala predsedníčkou Komisie školstva, kultúry, telovýchovy a športu. Zastupujúci starosta Vladimír Stančík sa stal novým konateľom spoločnosti Spoločné lesy Hrašné – Kostolné spol.s.r.o, za obec Hrašné a tiež zástupcom v spoločnosti Doliny spol. s.r.o, za obec Hrašné.

Vedenie obce aj v roku 2013 zorganizovalo v kultúrnom dome 28. júna tradičné stretnutie s jubilantmi nad 60 rokov (60, 65, 70, 75, 80 a nad 80), spolu to bolo 53 občanov, a 18. októbra v spolupráci s Jednotou dôchodcov stretnutie k Mesiacu úcty k starším s kultúrnym programom a s pohostením. V obci sa vedie Pamätná kniha, o ktorú sa v súčasnosti stará a kresbami ju ilustruje Lucia Balážová.

Jednota dôchodcov v Hrašnom má 81 členov a aktívne pôsobí pod vedením predsedníčky Emílie Malkovej. 8. marca zorganizovali oslavy MDŽ na Hodulovom Vrchu s pohostením a výstavou ručných prác. 10. augusta boli na výlete, navštívili veterný mlyn v Kuželove, kultúrne pamiatky v Skalici a prístav na Baťovom kanále. Obec prispeje na činnosť Jednoty dôchodcov na rok 2014 sumou 408 Eur.

V našej obci podobne ako v celom myjavskom okrese nie je priaznivé zloženie obyvateľstva, počet dôchodcov vysoko prevažuje nad počtom detí. Nedostatok mladých ľudí sa prejavuje i v tom, že je potrebné získavať pre spoločenské a športové aktivity aj mládež z okolia – platí to najmä pre futbalistov a hasičov.

Školstvo, služby:

Materská škola – pod vedením riaditeľky Lýdie Rapantovej a učiteľky Moniky Hučkovej pracuje úspešne, v školskom roku 2013 – 2014 ju navštevovalo 16 detí. Často organizujú výlety (18. 6. Čachtice) a rôzne kultúrne podujatia – karneval, plavecký výcvik, Deň matiek a pod.

Aj v tomto roku pokračoval dovoz stravy pre seniorov, do miestnej reštaurácie si mobilní občania prídu po obedy, nevládnym rozvezie obedy pracovníčka obecného úradu Zdenka Pražienková. Zároveň im pomôže v domácnosti.

Predajňa potravín, v ktorej pracujú – vedúca Božena Adamicová a predavačka Ľubica Čavojská má obmedzené otváracie hodiny: pondelok a v sobotu do 10. 00, v stredu do 11. 30, utorok, štvrtok a piatok doobeda i poobede. Okrem bežných základných potravín a drogérie je tu možné kúpiť niekoľko druhov ovocia, zeleniny, mrazené výrobky, tiež ryby a hydinu, čerstvé údeniny i balíčkové mäso.

Najväčšia firma v Hrašnom - Herbex aj v tomto roku ponúkla nové a osvedčené výrobky : Zázvorový čaj s pomarančom, Zázvorový čaj s limetkou, Pečeň a žlčník, Štíhla linia s acai, Rakytník s echinaceou, Menopauza s ďateľinou, Silybum mariánske, Srdce a cievy, Obličky s rakytníkom a ďalšie. K najúspešnejším výrobkom patrí urologický čaj s brusnicami.

Menšie úspešné firmy na Hrašnom sú: VZ Metal-ex, Pestovateľská pálenica Akvavita, autoservis ELKON, pneuservis Duga, Martin Mateják – stavebné práce.

Zamestnanci obce:

Pracovníci obecného úradu:

Peter Hučko – starosta, od júla Vladimír Stančík – zastupujúci starosta

Elena Malková – samostatný odborný referent pre ekonomické a samosprávne činnosti

Mgr. Petra Šimková – odborný administratívny pracovník

Kvetoslava Jurášová – hlavný kontrolór

Ďalšími zamestnancami sú:

Anna Lukáčová – kuchárka v materskej škole

Edita Hrašná – upratovačka

Ján Urbančík – šofér Kuka vozu, pomocné obecné práce

Martin Mikulec – vývoz ZKO, pomocné obecné práce

Vladimír Galandák – vývoz ZKO, pomocné obecné práce

Ján Cigánek – obecné práce (kosenie, odhrňanie snehu, zametanie, úprava a údržba parku)

Zdenka Pražienková – opatrovatelka, pomocné obecné práce

Komisie obecného zastupiteľstva:

1. Komisia finančná a správy obecného majetku
2. Komisia školstva, kultúry, telovýchovy a športu
3. Komisia výstavby a rozvoja obce
4. Komisia sociálnych vecí
5. Komisia pre ochranu verejného záujmu

Šport:

Futbalisti TJ Slovan Hrašné boli v jesennej časti súťaže v skupine III. trieda JUH mimoriadne úspešní. V novembri skončili na 1. mieste tabuľky, obecné zastupiteľstvo i fanúšikovia ich činnosť ocenili a bývalý starosta a športový nadšenec Peter Hučko by bol na ich výkony určite tiež veľmi hrdý. Možno našich hráčov motivovali aj ešte veľmi živé spomienky na neho.

26. mája bol v Hrašnom šachový turnaj, ktorého víťazom sa stal Milan Jakubec z Hrašného.

Veľký úspech zaznamenali dievčatá – hasičky, keď 8. júna na okresnej súťaži Dobrovoľných hasičských zborov v Turej Lúke získali 1. miesto. Muži skončili na 4. mieste.

Zaujímavým športovým podujatím bol 6. júla Kalamaja cup v Hrašnom, súťaž v malom futbale na multifunkčnom ihrisku za účasti 8 družstiev. Na 1. mieste skončili muži z Hrašného, na 2. mieste dorast Hrašné. Vedúcim úspešného družstva je Jaroslav Zmeko.

20.júla sa uskutočnil turnaj o Majstra Bielych Karpát v Hrašnom za účasti mužstiev TJ Sokol Lipov, FK Bradlan Brezová, ŠK Slovan Kostolné a TJ Slovan Hrašné. Hrašné zvíťazilo.

27.júla sa konalo finále na ihrisku v Brestovci medzi TJ Slovan Hrašné a TJ Brestovec. Na jedenástky zvíťazilo mužstvo TJ Brestovec.

24. novembra bol na ihrisku tradičný futbalový zápas: starí proti mladým.

Pri spracovávaní konceptu kroniky obce boli použité štatistické údaje obecného úradu, záverečný účet obce za rok 2013 a zápisnice obecného zastupiteľstva.

Kronikársky záznam bol prerokovaný a schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č.23/2014 dňa 6. júna 2014.

Doplňky a pripomienky boli do kronikárskeho záznamu dopracované.

Mgr. Marta Balážová

kronikárka obce

Vladimír Stančík

starosta obce